

Україна демонструє прогрес на шляху до інтеграції в європейський митний простір: результати X засідання Підкомітету Україна - ЄС

Datum 11.10.2026
Subjekt Ministerstvo finansiv Ukrainy
Region Ukraine
Kategorie Politics, State institutions, International organizations

У Брюсселі відбулося десяте засідання Підкомітету з питань митного співробітництва між Україною та Європейським Союзом. Це майданчик, де українська та європейська сторони обговорюють прогрес України у виконанні зобов'язань у митній сфері та подальші кроки з наближення митного законодавства і практики до стандартів ЄС.

Ключові теми обговорення:

- прогрес України в ухваленні нового Митного кодексу та підготовка до його подальшої імплементації;
- розробка та впровадження IT-рішень, сумісних із митними системами ЄС;
- російські атаки на прикордонну інфраструктуру та виклики щодо забезпечення її безпечної і безперебійної роботи;
- майбутні зміни митного законодавства ЄС та підготовка української митниці до нової європейської митної рамки.

Митний кодекс

Європейський Союз здійснив масштабне оновлення митної системи та ухвалення нового Митного кодексу ЄС. Водночас Україна в межах митної реформи та виконання євроінтеграційних зобов'язань працює над власним новим Митним кодексом. Його проект підготовлено з урахуванням митного законодавства ЄС та за результатами консультацій з європейськими експертами, бізнесом і громадськістю. Європейська Комісія провела оцінку відповідності проекту митному законодавству ЄС, а її рекомендації були враховані у подальшому доопрацюванні документа.

19 серпня 2026 року Верховна Рада прийняла за основу проект нового Митного кодексу України (реєстр. № 15450). Наразі триває його підготовка до другого читання, зокрема обговорення та доопрацювання положень законопроекту.

Директор Департаменту митної політики Міністерства фінансів України Олександр

Москаленко поінформував європейських партнерів про прогрес у доопрацюванні нового Митного кодексу та подальші кроки для його імплементації – підготовку вторинного законодавства, розвиток електронних систем і навчання працівників митних органів та бізнесу.

«Ми послідовно наближаємо українське митне законодавство до законодавства Європейського Союзу. Новий Митний кодекс уже прийнятий Верховною Радою за основу, а зараз триває робота над його підготовкою до другого читання. Водночас для повноцінної імплементації нового законодавства маємо забезпечити підготовку вторинних нормативних актів, розвиток ІТ-систем та належне навчання митників і бізнесу», – зазначив Олександр Москаленко.

Планується, що Кодекс набере чинності у грудні 2027 року, а його практичне застосування розпочнеться у липні 2028 року. Після ухвалення нового Митного кодексу Україна передасть його європейській стороні для аналізу та отримання рекомендацій щодо положень майбутнього Митного кодексу ЄС.

Важливу роль у підготовці митної реформи відіграє співпраця з міжнародними партнерами. Зокрема, під час розроблення нового Митного кодексу Україна активно взаємодіяла з експертами Європейської Комісії, а на наступному етапі передбачено подальші консультації з європейськими експертами та експертну підтримку національних проєктів RST MoF і EU4PFM.

Цифрове середовище

Цьогоріч Держмитслужба затвердила оновлений Довгостроковий національний стратегічний план цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, розроблений на основі Багаторічного стратегічного плану електронної митниці ЄС (MASP-C). Він визначає подальший розвиток митних ІТ-систем для подальшої інтеграції з цифровим митним середовищем ЄС.

У червні 2026 року Україна успішно перейшла на NCTS Фаза 6. Паралельно Держмитслужба розвиває сервіси підтримки користувачів (Help Desk) та пілотує функціонування Контакт-центру.

Важливим кроком на шляху до євроінтеграції стало затвердження Держмитслужбою на початку жовтня 2026 року технічних вимог для трьох базових систем - національних компонентів для взаємодії з системами ЄС, призначених для опрацювання митних декларацій.

Водночас ЄС уже працює над новою моделлю цифрової митниці, одним із центральних елементів якої стане Митний дата-хаб ЄС (EU Customs Data Hub). Україна має уважно стежити за розбудовою EU Customs Data Hub, оскільки це ключовий елемент наймасштабнішої реформи митного союзу ЄС з 1968 року, що безпосередньо вплине на євроінтеграцію країни.

Рішення в умовах війни

Паралельно з реформами українська митниця реагує на наслідки російських атак на прикордонну інфраструктуру. Серед ключових викликів – безпека людей, захист інфраструктури й товарів та збереження стабільних логістичних маршрутів.

Україна запропонувала європейським партнерам спільні рішення, зокрема, перенесення окремих митних процедур і складських потужностей на територію сусідніх держав та оперативний пропуск людей у безпечні зони під час атак.

Обстріли також впливають на міжнародну торгівлю та застосування митних спрощень. Зокрема, постраждали компанії зі статусом АЕО. Тому важливо спільно з ЄС шукати рішення для зменшення обсягу процедур безпосередньо на кордоні.

Голова Держмитслужби Орест Мандзій у своєму виступі наголосив, що безпека залишається безумовним пріоритетом у рішеннях: «Ми маємо одночасно вирішувати два важливі завдання: забезпечувати безпеку громадян та зберігати стабільну роботу кордону для міжнародної торгівлі. Сьогодні це потребує не лише оперативних рішень з українського боку, а й тісної співпраці з європейськими партнерами. Ми вже звернулися до низки сусідніх держав із конкретними пропозиціями та маємо перші позитивні рішення. Будемо продовжувати цю роботу, спільно знаходити нові підходи до організації митного контролю, які дозволять мінімізувати ризики та забезпечити стабільну роботу міжнародних логістичних маршрутів».

Висновки

Європейська Комісія приділила увагу комплексній оцінці прогресу митної реформи в Україні. Зокрема, українська сторона поінформувала європейських партнерів про перебіг атестації посадових осіб митних органів, результати антикорупційної діяльності, захист прав інтелектуальної власності, боротьбу з контрабандою і транскордонною злочинністю та міжнародний обмін інформацією для цих цілей. Прогрес у правоохоронній діяльності української митниці окремо відзначили представники OLAF - Європейського бюро з питань боротьби із шахрайством.

«Попри всі виклики, Україна продовжує просуватися в реалізації стратегічних рішень - від ухвалення нового Митного кодексу до розвитку цифрових систем. Водночас попереду ще багато спільної роботи. Європейське митне середовище також оновлюється, тому Україні вже варто орієнтуватися на майбутні зміни в ЄС. Це дозволить своєчасно врахувати нові європейські підходи в українському законодавстві та забезпечити синхронність подальших митних реформ України та ЄС», - повідомив міжнародний експерт з митних питань Програми EU4PFM Вітяніс Алішаускас.

Остаточний звіт за результатами засідання європейська сторона планує передати Україні у грудні цього року, після опрацювання наданих матеріалів, порушених питань і пропозицій щодо спільних рішень.

https://mof.gov.ua/uk/news/ukraina_demonstruie_progres_na_shliakhu_do_integratsii_v_ievropeiskii_mitnii_prostir_rezultati_x_zasidannia_pidkomitetu_ukraina_ies-5964